

međunarodna konferencija pejzaž-krajina-krajobraz

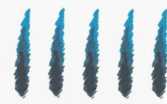
TEMA: "NORMATIVI ZELENE INFRASTRUKTURE U PLANIRANJU I
PROJEKTOVANJU"

25. i 26. oktobar 2024. godine

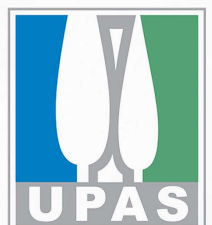
Sala Inženjera i tehničara Srbije, Kneza Miloša 9, Beograd

HRVATSKO
DRUŠTVO
KRAJOBRAZNIH
ARHITEKATA

DKAS

Međunarodna konferencija „Pejzaž-Krajina-Krajobraz“ je zajednički stručni skup Udruženja pejzažnih arhitekata Srbije (UPAS), Društva krajinskih arhitekta Slovenije (DKAS) i Hrvatskog društva krajobraznih arhitekata (HDKA). Skup se održava svake godine u različitoj zemlji (Srbiji, Sloveniji ili Hrvatskoj).

Ovogodišnja Međunarodna konferencija “Pejzaž-Krajina-Krajobraz” na temu **"Normativi zelene infrastrukture u planiranju i projektovanju"** će se održati 25. oktobra u Beogradu u Savezu Inženjera i tehničara Srbije (Kneza Miloša 9). Organizatori skupa su Udruženje pejzažnih arhitekata Srbije (UPAS) i Saveza inženjera i tehničara Srbije (SITS), uz podršku Inženjerske komore Srbije (IKS).

Koncept konferencije je da se kroz tri bloka predavanja, odgovori na sledeća pitanja:

I sesija - POLITIKE I ZAKONSKI OSNOV U OBLASTI PLANIRANJA I PROJEKTOVANJA ZELENE INFRASTRUKTURE

Predavači ispred tri udruženja prezentuju politike (strategije, akcione planove...) i zakone aktuelne u njihovoj zemlji, kojima je na određen način definisana, obuhvaćena i precizirana tema zelene infrastrukture ili njenih elemenata.

II sesija - NORMATIVI U PLANIRANJU ZELENE INFRASTRUKTURE

Predavači ispred tri udruženja, u okvirima sistema planiranja definisanog zakonom (hijerarhija planova), prezentuju principe i ključne normative planiranja zelene infrastrukture, odnosno njenih elemenata. Navode na koji način nadležne institucije učestvuju u izradi planskih dokumenata u domenu zelene infrastrukture, uz kratak presek zastupljenosti planiranja ZI u državi (pojednim gradovima, na različitim nivoima planiranja).

III sesija - STANDARDI U PEJZAŽNOARHITEKTONSKOM PROJEKTOVANJU

Predavači ispred tri udruženja prezentuju vrste pejzažnih projekata i systemske principe i standarde projektovanja u pejzažnoj arhitekturi, koji se odnose pre svega na elemente zelene infrastrukture, a koji su osnov projektovanja u konkretnoj državi.

Realizaciju konferencije omogućili su Donatori skupa **Green In doo, Demetra RB doo i Arhibet Pro doo**, kao i Sponzori skupa koji će tokom prvog dana konferencije predstaviti svoje kompanije, predavanjima relevantnim na temu skupa:

I Sponzor skupa - PREDUZEĆE ZA GEOMATIKU MAPSOFT D.O.O. BEOGRAD.

- Savremene metode izrade geoprostornih osnova za potrebe planiranja i projektovanja zelene infrastrukture

II Sponzor skupa - BALKANS BUSINESS ADVISORY INTERNATIONAL D.O.O. BEOGRAD

- Zelene, održive i ugljenično neutralne inovacije za arhitektonski i pejzažni sektor

donatori

DEMETRA RB

podrška

ИНЖЕЊЕРСКА
КОМОРА
СРБИЈЕ

sponzori

mr urb. Anica Teofilović, dipl.inž.pejz.arh.

Zaposlena u Urbanističkom zavodu Beograda JUP od 2001. godine. Učestvovala u izradi preko 200 prostornih i urbanističkih planova, projekata i studija u oblasti razvoja sistema zelenih površina, zelene infrastrukture i zaštite prirode, rukovodilac Projekta „Zelena regulativa Beograda“, rukovodilac Plana generalne regulacije sistema zelenih površina Beograda (2019), autor brojnih stručnih i naučnih radova u predmetnoj oblasti, autor monografije „Urbanističko planiranje i očuvanje biodiverziteta“, koautor monografije "Zelena infrastruktura u kompakt gradu - Ekološki indeks kao instrument otpornosti na klimatske promene" i dr. Student doktorskih akademskih studija studijskog programa Arhitektura i urbanizam, Arhitektonskog fakulteta u Beograd.

“VERTIKALNA KOORDINACIJA REGULATIVE PLANIRANJA ZELENE INFRASTRUCTURE U SRBIJI, PRIMER BEOGRADA”

Planiranje, uređenje i korišćenje prostora u Srbiji zasniva se, pored ostalog, na načelu horizontalne i vertikalne koordinacije. Kako bi se u toku planiranja obezbedilo povezivanje zelene infrastrukture (ZI) na susednim teritorijama radi rešavanja zajedničkih funkcija i interesa, kao i povezivanje svih aktera (horizontalna koordinacija), neophodno je da se obezbedi uspostavljanje veza svih nivoa planiranja, kao i informisanost i saradnja aktera, od nacionalnog do lokalnog nivoa, što čini prostorne razmere i razvoja ZI (vertikalna koordinacija).

U prostornom i urbanističkom planiranju u Srbiji napravljen je izvestan pomak ka konstituisanju zelene infrastrukture. Ovim izlaganjem se želi prikazati regulativa u važećim planskim dokumentima koji bi trebalo da obezbede vertikalnu koordinaciju planiranja ZI u Beogradu, sa osvrtom na Srbiju. Ovim će biti obuhvaćeni definisani principi, pravila i normativi planiranja ZI, odnosno elemenata koji je čine, na svim prostornim nivoima. Biće dat uvid na koji način nadležne institucije (u domenu elemenata i usluga zelene infrastrukture), učestvuju u izradi planskih dokumenata. Kroz zaključna razmatranja biće predočene dobre strane, nedostaci i neophodni pravci unapređenja.

dr Dragan Vujičić, dipl. inž. pejz. arh.

Rođen je u Ozremu, opština Gornji Milanovac u Srbiji. Osnovnu školu završio je u Takovu, a srednju u Gornjem Milanovcu. Univerzitet u Beogradu - Šumarski fakultet – Odsek za pejzažnu arhitekturu završio je 1988. Magistrirao i doktorirao na istom fakultetu, sa temama u oblasti zelene infrastrukture.

Radio je u periodu 1988-1990 u preduzeću „Takovski grm“ u Gornjem Milanovcu, a od 1990. radi na Šumarskom fakultetu, kao saradnik.

Oblasti interesovanja, istraživačkog i stručnog rada su: pejzažnoarhitektonsko projektovanje, otvoreni gradski prostori, teorija pejzažne forme, prostorna i ekološka regulativa, obrazovanje u pejzažnoj arhitekturi.

Autor je i koautor 50 naučnih i stručnih radova. Koautor je udžbenika „Tehnika pejzažnog projektovanja“ (2003) koji se koristi na Šumarskom fakultetu u Beogradu. Koautor je 10 izložbenih kataloga i 4 publikacije u izdanju Udruženja pejzažnih arhitekata Srbije: „Vodič ka održivim zelenim površinama“ (2014), „Održivost zelenih prostora – ka zakonskoj regulativi“ (2018), „Zakonodavni okvir u funkciji razvoja zelene infrastrukture“ (2019), „Evropska strategija zelene infrastrukture – mogućnosti primene u Srbiji“ (2020). Imalac je licence 373 - projektant pejzažne arhitekture, autor mnogih projekata vrtova, parkova, poslovnih, blokovskih i dr. otvorenih zelenih prostora.

Dobitnik je nagrade Privredne komore Beograda za magistarski rad 1997, Velike nagrade Prvog Urbanističkog salona 1991 (kao član tima), i plakete Prvog salona pejzažne arhitekture 2005. godine. Član je Udruženja pejzažnih arhitekata Srbije, Inženjerske komore Srbije i Saveza inženjera i tehničara Srbije.

“PUT KA ZAKONSKOJ REGULATIVI ZELENE INFRASTRUKTURE U SRBIJI”

Zelena infrastruktura nije zakonski regulisana u Srbiji. Ipak, postoje zakoni koji imaju (ili bi trebali imati) uticaj na razvoj koncepta zelene infrastrukture. To su zakoni iz oblasti zaštite životne sredine, zaštite prirode i upravljanja prirodnim resursima, uređivanja prostora, komunalnih delatnosti i zaštite kulturnog nasleđa.

Predavanje obuhvata istorijski prikaz razvoja „zelene“ regulative u Srbiji i pregled aktuelnih relevantnih zakona, gde se kao najznačajniji ističu Zakon o zaštiti životne sredine i Zakon o planiranju i izgradnji.

Pored zakonske regulative, prezentacija obuhvata 4 strategije koje mogu biti značajne za razvoj zelene infrastrukture: Strategija održivog urbanog razvoja u RS, Zelena agenda, Arhitektonska strategija RS i Strategija zelene infrastrukture Beograda (koja je u izradi).

Deo prezentacije ukazuje na angažovanje Udruženja pejzažnih arhitekata Srbije da se izmene postojeći i kreiraju, predlože i usvoje novi zakonski akti koji će unaprediti regulativu zelene infrastrukture. Vizije profesionalaca i njihova očekivanja i nadanja su orijentisana ka formiranju prihvatljive, primenjive, efikasne, prilagodljive i održive regulative, uz građenje odnosa prema zelenoj infrastrukturi kao opštem dobru.

Nemanja Marinković, mast. inž. pejz. arh

Pejzažni arhitekta posvećen struci, sa preko 15 godina iskustva u projektovanju i izgradnji. Diplomirao na Šumarskom fakultetu, Univerziteta u Beogradu, 2006.godine. Od 2022. godine poseduje projektantsku i izvođačku licencu za stručnu oblast pejzažna arhitektura, Inženjerske komore Srbije. Profesionalno specijalizovan za projektovanje i izvođenje sistema za zalivanje i fontana. Uvek sa pažnjom i istrajnošću pristupa budžetiranju, ugovaranju i realizaciji projekata. Pored stručnog angažovanja, kao ekološki aktivista radi na podizanju ekološke svesti i značaja pejzažne arhitekture u Srbiji.

“STANDARDI U PEJZAŽNOJ ARHITEKTURI – PRIMENA I ISKUSTVA IZ PRAKSE”

U procesu približavanja Evropskoj Uniji u Srbiji se kontinueleno usklađuju, unapređuju i donose novi standardi. Koji se to standardi mogu primeniti ili se već primenjuju u oblasti pejzažne arhitekture i u kojoj meri oni utiču na kvalitet usluga i izgradnje. Da li je primena standarda obaveza i u kakvom su odnosu standardi i pravila struke.

Barbara Kostanjšek, mast. inž. pejz. arh

SLO

Podoktorska raziskovalka in asistentka na Biotehniški fakulteti Univerze v Ljubljani z znanjem in izkušnjami na področju krajinskih prvin in tipologije, vrednotenja ekosistemskih storitev, zelene infrastrukture, presoje vplivov na okolje (EIA) in presoje vplivov na prostor (TIA). Delovne izkušnje pridobiva pri delu s študenti, akademiki, ministrstvi, strokovnjaki iz prakse in splošno javnostjo.

SRB

Postdoktorska istraživačica i asistentica na Biotehničkom fakultetu Univerziteta u Ljubljani sa znanjem i iskustvom u tematskoj oblasti pejzažnih elemenata i tipologije, evaluacije usluga ekosistema, zelene infrastrukture, procene uticaja na životnu sredinu (EIA) i procene uticaja na prostor (TIA). Radno iskustvo stiče radeći sa studentima, academicima, ministarstvima, stručnjacima iz prakse i širom javnošću.

“KAJ SE IZGUBI V PREVODU MED POTREBAMI PO ZELENI INFRASTRUKTURI IN NJENO IZVEDBO? PRIMER OBMORSKIH MEST”

Zelena infrastrukturo glede na merilo dojemamo bodisi kot planerski pristop k urejanju prostora na strateški ravni, bodisi kot dejanski fizični rezultat urejanja prostora z novo načrtovanimi ozelenitvami in upravljanjem z obstoječimi zelenimi površinami. Strateško je zelena infrastruktura v Sloveniji in na Hrvaškem razmeroma široko integriran princip urejanja prostora, izvedbeni nivo pa jo razbije na ukrepe, ki pogosto ne naslovijo izraženih potreb po funkcijah zelene infrastrukture.

Za namen analize potreb in problemov po pilotnih mestih projekta Interreg ZeleNatura smo izvedli spletno anketo, ki poizveduje o težavah, opaženih zaradi podnebnih sprememb v mestih Izola, Koper in Kastav, nato o projektih zelene infrastrukture, ki jih anketirani prepoznajo v svojem mestu. Odgovori poleg pregledanih prostorskih dokumentov naštetih mest ponazorijo trenutno stanje naslavljanja potreb po zeleni infrastrukturi s poudarkom na obmorskih mestih.

Barbara Klemar, mag.ing.prosp.arch.

Rođena 1978.g., nakon završene II gimnazije u Zagrebu upisuje studij Uređenja krajobraza na Agronomskom fakultetu u Zagrebu, na kojem je diplomirala 2003. Od 2004. radi na različitim poslovima u privatnom sektoru i državnoj upravi. U godinama rada u privatnom sektoru stekla je iskustvo u krajobraznom projektiranju i planiranju, prostornom planiranju, poslovima organizacije i vođenja gradilišta, te (javnoj) nabavi i vođenju ugovora.

Kroz rad u državnoj upravi, na fondovima Europske Unije stekla je iskustvo u programiranju i provedbi programa i projekata financiranih iz EU fondova iz domene malog i srednjeg poduzetništva te velikih infrastrukturnih i građevinskih projekata. Trenutno je zaposlena u Ministarstvu gospodarstva. Ovlaštena je krajobrazna arhitektica, član Hrvatske komore arhitekata. Članica je Upravnog odbora Hrvatskog društva krajobraznih arhitekata od 2012. godine te u ovom mandatu obnaša i funkciju predsjednice istog.

“ZELENE POLITIKE I ZELENA INFRASTRUKTURA – PROVEDBA”

„Zelena infrastruktura“ na krilima Zelenih politika je dobila priliku da iz ideje postane stvarna zelena mreža koja povezuje i jača prirodne mehanizme i stvara kvalitetnije uvjete za život. Kroz predavanje će biti prikazan kratak pregled kako taj proces funkcionira u Republici Hrvatskoj s razine sistema planiranja definiranih zakonom kao i iskustva u planiranju i implementaciji strategija i projekata poticanih kroz mjere prilagodbe klimatskim promjenama u svrhu jačanja otpornosti urbanih sredina, Novi europski Bauhaus, Horizont i slične mehanizme.

Doc.dr.sc. Iva Rechner Dika, krajobrazna arhitektica

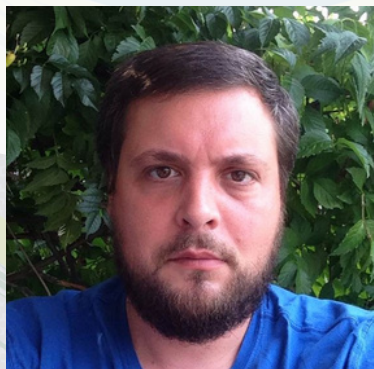
Diplomirala 2002., a doktorirala 2012. u području krajobrazne arhitekture na Agronomskom fakultetu u Zagrebu. Područje interesa: teorija i razvoj krajobraznog oblikovanja, suvremena paradigma održivog krajobraznog oblikovanja, oblikovanje urbanih krajobraza i revitalizacija povijesnih perivoja. Nastavnik na Bs i Ms Krajobrazna arhitektura i na poslijedipomskom studiju na Agronomskom fakultetu. Ko-mentorica međunarodnih studentskih radionica. Autorica ili suradnica u 40-tak projekata krajobraznog oblikovanja (4 natječaja / jedna 2.nagrada). Projekte predstavlja na zajedničkim izložbama u RH i inozemstvu.

Autorica brojnih članaka, sudjeluje na međunarodnim i nacionalnim konferencijama. Dobitnica nagrade Američkog društva krajobraznih arhitekata (ASLA) 2016. god. u kategoriji "Honor Award - Student Collaboration" za Design&Build program (s D. Winterbottom, S. Stergaršek, L. Jelušić, S. Krtak).

“KRAJOBRAZNA ARHITEKTURA U SUSTAVU GRAĐENJA U REPUBLICI HRVATSKOJ”

Status profesije krajobrazna arhitektura i stručnjaka krajobraznih arhitekata u Republici Hrvatskoj značajno se promijenio tijekom posljednjih deset godina. Domaća legislativa degradirala je status krajobraznih arhitekata i time im u velikoj mjeri ograničila formalnu mogućnost rada na projektima krajobraznog uređenja u odgovarajućoj ulozi projektanta, ovlaštenog krajobraznog arhitekta. Usprkos ovakvim nepovoljnim promjenama, nužnost primjene dokumenata Europske unije rezultirala je prepoznavanjem važnosti krajobraznih tema u različitim mjerilima i različitim područjima krajobrazne arhitekture, a što je u konačnici donijelo i pozitivne trendove u radu krajobraznih arhitekata, ali i razvoju profesije. Cilj ovog predavanja je prezentirati upravo ovu dualnost trendova u krajobraznoj arhitekturi u Republici Hrvatskoj i to kroz prikaz najznačajnijih promjena legislative, ali i iskustva iz prakse.

Ivan Tolić, mag.ing.prosp.arch.

Ivan Tolić je ovlaštenu krajobraznu arhitektu iz Zagreba (Hrvatska) sa više od deset godina iskustva na području krajobrazne arhitekture (projektiranje), strateškog (prostornog) planiranja te zaštite okoliša i prirode.

“IZMEĐU STVARNOSTI I UTOPIJE POLITIČKI I ZAKONSKI DISKURS ZELENE INFRASTRUKTURE U REPUBLICI HRATSKOJ”

Suvremeni diskurs povezan sa zelenom infrastrukturom sve se češće koristi za definiranje cijelog niza različitih aspekata održivog prostornog razvoja, među kojima su najznačajniji ekološki, socijalni, ekonomski, morfološki i klimatski aspekt. Međutim, tako definirani diskurs vrlo često ne uzima u obzir politički i zakonodavni kontekst unutar kojeg se pojedini aspekti razvijaju, a mogu biti određeni međunarodnim, regionalnim, nacionalnim i/ili lokalnim karakterom. Slijedom navedenoga, Republika Hrvatska prepoznaje dvije vrste planiranja prostora čiji legitimitet proizlazi iz postojeće zakonske regulative – planiranje prostora kojim se uređuje strateško planiranje i upravljanje javnim politikama s uporištem u Zakonu o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske, te planiranje prostora kojim se uređuje prostorno uređenje Republike Hrvatske s uporištem u Zakonu o prostornom uređenju. Navedeni pristupi predstavljaju okosnicu suvremenog planiranja prostornog razvoja s uporištem utemeljenim na zakonskoj regulativi koja zbog svojih specifičnosti uvjetuje određeni stupanj diskrepancije kod planiranja razvoja zelene infrastrukture. Za potrebe ove prezentacije pitanje diskrepancije planskih pristupa u kontekstu razvoja zelene infrastrukture razmotreno je na temelju tipološkog razvrstaja zakonskih i podzakonskih akata koji direktno i/ili indirektno usmjeravaju planiranje zelene infrastrukture – intencija tipološkog razvrstaja je prikazivanje širine problematike diskursa planiranja zelene infrastrukture koja je vrlo često uvjetovana njezinim prevladavajućim promatranim aspektom. Naposljetku, u prezentaciji su komparativnom metodom prikazani rezultati analize zakonske regulative koja direktno utječe na planiranje razvoja zelene infrastrukture, a temeljem koje se ostvaruje suvremeni (politički) diskurs održivog prostornog razvoja konkretiziranog u prostornim i prostorno-strateškim planovima.